

Да, Европа и Америка су подржале косовску декларацију независности, али већи део света није.

Након толиких година насиља и дипломатских распри, Косово је 17. фебруара прогласило независност, и Сједињене Државе су честитале и признале државу-новорођенче а да није прошло ни 24 сата. Британија је такође сместа признала ратом уздрману нацију, а потоњих дана и недеља на ред да учине исто дошле су друге велике и богате нације: Француска, Немачка, Италија и Аустрија и двадесетак других – све су признале сувереност Косова, укупно представљајући само нешто више од половине светског БДП, и већину чланица НАТО и ЕУ.

Но, те бројке бацају сенку на средишњу чињеницу: док је Косово добило своју битку за признање у Европи, Србија побеђује у остатку света. Велика већина од 192 чланице УН ускратила му је признање, било прећутно било експлицитно одбијајући да то учини. Бразил, као и Кина и Индија, засад су одбили да признају нацију у повоју, док Русија не само што је одбила да призна косовску независност, већ је постала српска заступница у Савету безбедности УН, заричући се да ће ставити вето на доношење било какве резолуције којом би се помогло у решавању статуса или пак Косову гарантовао коначни симбол суверенитета – само место у УН. Чак су и неки поуздани савезници Сједињених Држава одбили независност или оћутали на косовско питање, укључујући Израел и Канаду, као и чланице ЕУ и НАТО попут Шпаније, Кипра и Словачке.

Сада, у беспримерном тренутку у историји дипломатије, Србија покушава да поништи косовску декл а рацију независности. Код куће јој властити лидери прете како ће узети Косово натраг, распирујући насиље против Запада ватреном реториком која подсећа на ехо бившег српског диктатора Слободана Милошевића. У иностранству српски званичници повлаче амбасадоре из земаља које признају Косово и лобирају не би ли зауставили тај процес, инсистирајући на томе да су поступци Косова нелегални и да то представља опасан преседан. Протекле седмице, говорећи пред Саветом безбедности УН, српски министар спољних послова, Вук Јеремић, позвао је нације које су признале Косово да „поново размисле“, а на оне што нису апеловао је „да издрже до краја“.

Србија је до сада била изванредно успешна. Будући да не постоји магичан број након којег се нека земља може сматрати истински сувереном, дипломате Сједињених Држава кажу како ће Косово постићи критичну масу пошто га призна негде између 50 и 100 земаља. Но, до средине марта само су 32 нације признале Косово, и мада ће вероватно уследити још признања, српска влада у блиској будућности очекује укупан број од само 50.

Земље су биле споре у признавању Косова из најразличитијих разлога, укључујући и властите интерне правне процедуре. Бразил, а донекле и Индија, чека да се створи критична маса нација пре него што и сама начини тај корак. Обе земље желе место у Савету безбедности УН, али страхују да би предњачење по питању Косова довело до непријатељског расположења Русије и Кине, чланица Савета безбедности са правом вета. Чини се да исламске земље, приметно споре у признавању нове муслиманске нације, чекају знак Саудијске Арабије, која се до сада није званично огласила по овом питању.

Међутим, бројке показују да земље широм света одбацују идеале Сједињених Држава о људским правима, самоопредељењу и ономе што је сенатор Сједињених Држава, Џо Б ај ден назвао „неприкосновено поверење између владе и њеног народа“. За Сједињене Државе, које су и саме прогласиле своју независност пошто је народ изгубио поверење у краља Џорџа, независност Косова „подржава идеју о томе да народ треба самостално да одлучује“ када владари угрожавају тај исти мањински народ, каже Данијел Сервер, бивши дипломата који сада ради у тинктенк-у Институт за мир у Вашингтону .

Многим нацијама тај амерички идеал изгледа аутодеструктивн о у свету многобројних сепаратистичких покрета. Шпанија, Кипар и бројне друге државе плаше се да би прихватањем суверенитета Косова створили преседан за сепаратисте у својим земљама. Канађани су изразили сличну забринутост, мада се Канада није до краја изјаснила за непризнавање Косова. Вацлав Клаус, председник Републике Чешке, изјавио је недавно да би независност Косова била „врло добар пример за области у другим земљама које нису срећне због онога шта се дешава у њиховом окружењу“.

Косово наводи да су на његовој страни земље од великог значаја као што су Сједињене Државе и највеће земље ЕУ. Међутим, Владимир Петровић, привремени отправник послова у Амбасади Србије у САД, истиче да Косову практично све исто недостаје као Африци и Латинској Америци. На крају крајева, каже, „нема земље у Африци у којој не постоји нека различита мањина односно етничка група“. Такође, у српском табору у Кини, овај проблем упоређују са дугогодишњим захтевом Тајвана за независношћу,

износећи своје уверење да је Косово европско питање, које није у директној вези са кинеском економијом или безбедносним интересима.

Ту је и Русија. Повезана је са Србијом културним и националним везама. Независно Косово представља опасност за њене експанзионистичке циљеве. Дипломате кажу да Русија покушава да удаљи САД од Европе и да поврати свој утицај који је изгубила на Балкану током деведесетих када је руска геополитичка моћ била на веома ниском нивоу. Подршка коју је Русија пружила Србији послужила јој је као одскачна даска да постигне бољи договор са Београдом у вези са гасоводом који руски енергетски гигант „Гаспром“ жели да изгради кроз Србију на путу од Русије ка осталом делу Европе. Прошлог месеца, Дмитри Медведев, руски новоизабрани председник, боравио је у Београду са челником „Гаспрома“ како би разрадили детаље у вези са гасоводом, те је том приликом уједно осудио и „нелегално“ проглашење независности Косова.

Србији одговара подршка Русије јер ова има право вета у Савету безбедности УН, што може да спречи да Косово добије место у Уједињеним нацијама. То би у неку руку могла да буде Пирова победа. Док је Србија везана за Русију и све више постаје парија-држава, мало тога ће се променити за само Косово. Оно може да се придружи Тајвану и осталим државама са квази-званичним дипломатским статусом, јер га подржавају и штите 32 земље (може бити и више), које су га признале у последње време. Много је важније то што ће овај сиромашни народ моћи да добије приступ Светској банци и ММФ-у. И упркос забринутости Шпаније и још неких чланица ЕУ заједнице, задржаће подршку НАТО-а и Европске уније у њиховим тамошњим мисијама.

Много тога зависи од начина на који ће Србија решити збрку унутар своје државе. За већину Срба, идеја о одустајању од Косова је неприхватљива. Недавни избори су показали да 70 одсто Срба жели да се приближи Европи, а не Русији или великим азијским силама. За сада, међутим, пут којим Срби иду јесте удаљавање од Запада и приближавање остатку света.

NEWSWEEK, Издање за 24.03.2008. Ажурирано 15.03.2008.